

КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ ЗА ЧЕРНО
МОРЕ /КСЧМ/
CONSILIUL CONSULTATIV PENTRU MAREA
NEAGRA

Сдружение, вписано в РЮЛНЦ
на Р България
ЕИК 176964109
Седалище и адрес на управление:
гр. Варна, ул.“Охрид“ N 24-26, ет.1
office@blsaceu.eu

Asociatie, inregistrata in Registrul
persoanelor juridice fara scop patrimonial
al R Bulgaria, CUI 176964109
Sediul si adresa de conducere:
Mun. Varna, str. “Ohrid” N 24-26, etaj 1
office@blsaceu.eu

ПРОТОКОЛ

От среща на Работна група 4 на КСЧМ - 24 юни 2022 г.

Тема: “ Пространствено планиране на рибарството.”

На 24 юни 2022 г. в хотел Астор Гардън Св.св. Константин и Елена, гр. Варна и чрез видеовръзка в ZOOM се проведе среща на работна група 4 на КСЧМ на тема: „Пространствено планиране на рибарството.“

На срещата присъстваха: д-р Виктор Ница (Victor Nita) – Институт „Григорие Антипа“, Констанца, д-р Магда Ненчу (Magda Nenciu) Институт „Григорие Антипа“, Констанца, г-жа Стефка Николова ИАРА, доц.д-р. Галин Николов –Тракийски Университет, г-н Богдан Гиня (Bogdan Ghinea) – Министерство на териториалното развитие Румъния, г-н Александру Симеонов – НАРА, Констанца, г-жа Ивелина Алексиева –Министерство на околната среда и водите, г-жа Кети Блаци (Kety Balaci) – НАРА.

Срещата се откри от председателя на КСЧМ г-н Даниел Бухай. Следват приветствия към гостите и участниците в срещата. Г-н Бухай истъкна важноста на морското пространствено планиране, за да няма конфликтни точки между операторите в Черно море.

Следва презентация на г-н Богдан Гиня на тема: “План за устройство на морското пространство”. Планът за устройство на морското пространство има за цел да определи принципите и задачите в дългосрочна перспектива за насоките относно начина на използване на морското пространство, за да бъде намалено до минимум отрицателното въздействие върху морската околна среда и за да се подпомогне устойчивото развитие на синята икономика. Основна му задача е да насърчава координиран и интегриран процес на вземане на решения относно устойчивото развитие на Черноморския регион чрез съгласувани политики по отношение на морските дейности. Основните Принципи на плана за устройство на морските територии са следните:

- Опазване и защита на биоразнообразието. Доброто екологично състояние на морската среда, опазването на природното богатство и възстановяването на морското биоразнообразие са предпоставка за стопанската дейност и възможност за устойчиво икономическо развитие;
- Оползотворяване на ресурсите на Черно море. Развитието на синята икономика допринася за устойчивото използване на морските ресурси, за създаването на нови икономически възможности и работни места за крайбрежните общности;
- Обосновка на решенията с емпирични доказателства и в сътрудничество със заинтересованите страни. Решенията относно използването на морското пространство се основават на данни, анализирани спрямо териториалната специфика, и на сътрудничество със заинтересованите страни, включително органи и институции на централната и местната публична администрация, бизнес средите, академичните среди, гражданското общество и широката общественост.

Нормативната рамка на Плана за устройство на морски територии в Румъния е: **Директива 2014/89/ЕС** на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за установяване на рамка за морско пространствено планиране; **Правителствена наредба № 18/2016** за устройство на морското пространство; **Правителствено решение № 406/2017** за утвърждаване на Правилник за организацията и дейността на Комитета по устройство на морското пространство; **Правителствено решение № 436/2018** за утвърждаване на Методология за разработване на плана за устройство на морското пространство.

Специфични цели на плана за устройство на морски територии в областта на: **РИБОЛОВ И МОРСКИ АКВАКУЛТУРИ** са:

1. Развитие на риболовната инфраструктура
2. Разработване на морска аквакултура.

Компетентни органи за плана за устройство на морски територии в Румъния са:

- Комитет за устройство на морското пространство – компетентен орган за изготвянето и проследяване на изпълнението на плана за устройство на морското пространство;
- Компетентните органи на държавната администрация за изпълнението на плана за устройство на морското пространство;

Следват коментари:

Г-жа Михаела Миря: добре е, че за Румъния съществува още възможност заинтересованите страни да изпратят към Министерството своите гледни точки. За в бъдеще Министерството на регионалното развитие в Румъния може да разчита на КСЧМ за изпращане на препоръки по тази тема, като отчете фактът, че в Консултативния съвет участват както рибарски организации, така и екологични и дадената препоръка ще е в тези две направления.

Г-н Тодор Георгиев: Благодарим на г-н Гиня за задълбоченият и ясен анализ. Отправя въпроси към г-н Гиня –1) не смята ли, че ЕК действа доста затворено в себе си и не би ли трябвало този пространствен план да се съгласува съвместно с всички Черноморски държави? Защото морето е общо, а България и Румъния са само малка

част от цялата брегова ивица. 2) В ЕК, в това число и България се говори за „заинтересовани страни“, само че трябва да се прави разлика между заинтересовани и засегнати, защото в България има голям проблем на терен: всеки може да се дефинира като заинтересована страна, а реално засегнатите хора са тези, които оперират в морето.

Г-н Богдан Гиня: По отношение на Плана за морско пространствено планиране, ЕК е направила всичко възможно за да има планиране и сътрудничество. Между България и Румъния има хармонизиране по отношение морското планиране, но и всяка страна има своя юрисдикция спрямо трети страни. В интерес на всички Черноморски държави е да си сътрудничат по този въпрос – да се водят преговори и двустранни разговори, но Директива 89/2014 на ЕК се отнася само до България и Румъния. Що се отнася до темата за засегнатите страни – наистина те са много, но всяка държава-членка централизирано може да разработи свой план, съобразен със спецификите в страната. Самата Директива осигурява свобода – всяка страна може да я приспособи към нуждите си, а за това е важно да бъдат консултирани всички заинтересовани и засегнати страни. Това е ролята на националните власти – да осигурят прозрачен диалог. Във връзка с риболова и аквакултурата отговорните институции за открит диалог са Министерствата на земеделието в двете държави, ЕАФА за България и НАРА за Румъния, от тях зависи процеса на консултации, а много по-малко от ЕК и Директивата.

Г-н Йордан Господинов: Рибарите, преработвателите и производителите на рибни продукти са засегнатите страни и трябва да знаят какво се случва относно морското планиране и то предварително. Много е важно да се запазят риболовните полета, полетата за развъждане на миди и други аквакултури и институциите да търсят мнението на рибарските асоциации и на КСЧМ, само по този начин морското пространствено планиране ще е съобразено с всички интереси. Дори може да се каже, че институциите в двете държави-членки не обръщат внимание на факта, че съществуват асоциации на рибарите и НПО-та занимаващи се с опазване на морето. Това са съдби на много хора, а не на две или три големи петролни компании, или износители на зърно. Ще бъде голяма грешка, ако се окаже така, че рибарите са поставени пред свършен факт с някои ограничения налагани от Плана за пространствено планиране. Г-н Господинов отправя въпрос към г- Богдан Гиня дали работят съвместно с Министерството на териториалното развитие на България?

Г-н Богдан Гиня: Ролята на Министерството на регионалното развитие МРР е да обедини всички планове получени от различните други министерства и заинтересовани страни, а не определя политиките в различните сектори. МРР не ограничава и не налага нищо на съответните институции, не каква кой е по-важен сектор и трябва да бъде привилигиран. В Румъния за тази цел е създаден Комитет, който обединява мнението на всички заинтересовани. МРР работи с българското Министерство на регионалното развитие и благоустройство и заедно прилагат Директива 89/2014, като за целта консултацията със заинтересованите страни трябва да е много добре извършена и всеки проблем да е разгледан и отчетен.

Г-н Даниел Бухай: по време на периода на публични консултации румънската асоциация „Ро-Пескадор” е изпратила няколко становища по темата, включително и на НАРА Румъния, като по време на общественото обсъждане НАРА не прави забележки в защита на рибарите, докато енергийният сектор се ползва с голямо лоби и влияние и в плана за пространствено планиране се вижда, че този сектор е много по-добре поддържан – на пример инсталациите за вятърна енергия са предвидени да се поставят точно в традиционните рибарски полета. В чл. 8 от Директива 89/2014 се казва, че държавите-членки вземат предвид всички дейности и могат да включат в плана на първо място зони за аквакултура, на второ - зони за риболов и чак на трето зони за енергийни източници. С други думи приоритет се дава на рибарството и аквакултурата, а тенденцията в Румъния е да се изплъзва от този смисъл на Директивата. Риболовът е най-старият сектор, чак след него се появяват корабоплаването и енергийният сектор, а предварително представеният план за морско пространствено планиране осигурява сигурност на енергийния сектор, пренебрегвайки риболова и аквакултурата. Администрациите в двете държави трябва да гарантират сигурност за рибарите и разумна дистанция на енергийните съоръжения от крайбрежната ивица, от зоните за разполагане на рибарските мрежи и трасета за риболов, така че да се защитат рибарството и аквакултурата и околната среда в зоната на континенталния шелф, където е най-чувствителна. Още от самото начало на процеса липсва дискусия с рибарските организации, те не са били консултирани и сегашният план не ги удовлетворява.

Г-н Богдан Гиня: не трябва да има страхове у рибарите, че всичко е решено окончателно, защото то се подлага на дискусии от компетентните органи. Може би наистина е трябвало да са по-активни дискусиите със заинтересованите страни, но в Комитета всичко отново се разглежда и целта е не да се слагат ограничения за риболова в Черно море. По отношение на темата за по-силно представените сектори с лоби – ролята на морския план е да намери решение удовлетворяващо всички заинтересовани страни. Във връзка с това, че има периметри в плана в които се наслагват повече дейности на определени полети, възможно е да има грешка, а ако няма такава да се провери.

Следва презентация на д-р Магда Ненчу на тема: „Установяване на пригодността на зона Аджиджа-Ефория обозначена като зона за аквакултура и за отключване на потенциала на марикултурата в Румъния”. Разпределените зони за аквакултури (считайки ги за основен инструмент за устойчивото развитие на марикултурата), играят специална роля в пространственото планиране въпреки, че са ограничени и пренаселени от употреби в румънското крайбрежие. Разпределената за аквакултура зона е морска зона, където развитието на аквакултурата има предимство над други употреби. Идентифицирането на тази зона е резултат от процеси на зонироване чрез пространственото планиране, където административните органи в Румъния, в лицето на Националната агенция по рибарство и аквакултура законово установяват, че определени пространствените зони в даден регион имат приоритет за развитие на аквакултурата. Проучвателната зона, предварително избрана за потенциално установяване като зона за аквакултура на румънското крайбрежие

Аджджа-Ефория, се основава на експертни познания за нейната пригодност за развитие на аквакултури. Многоъгълникът с квадратна форма обхваща 4 x 4 km. Методологията, използвана за очертаване на най-подходящата зона за развитие на аквакултурата, е за да се оцени нивото на интерес и да се оцени степента на съвместимост на предварително избраната зона. След дискусиите и анализа на всички дейности в района, потвърдени с консултации със заинтересованите страни, се заключава, че в района на Аджджа-Ефория няма потенциални конфликти с други употреби на морския транспорт и че пространство избраната зона за потенциално обозначение за аквакултура, не се припокрива с морски маршрути за движение, риболовни зони, военни зони или други видове дейности. Относно дълбочината: Въз основа на батиметричната карта на района, дълбочината на водата в много части на предложената зона за аквакултура се оценява на по-малко от 20 m, като това може да се счита за ограничение за култивиране на риба, защото дълбочината на водата по-малка от 20 метра трябва да се избягва, а между 8 и 20 метра дълбочина трябва да се разглежда само като подходяща зоната за отглеждане на миди. От гледна точка на консервативната стойност, районът Ефорие е единственото място в Румъния, където има значителни популации на двучерупчести *Donacilla cornea* и *Donax trunculus*, но функционирането на ферма за аквакултури не би засегнала тези видове.

Заключенията в презентацията са че, районът е подходящ за отглеждане на риба в морето на дълбочина по-голяма от 20 m (покриваща около една трета от предварително избрания полигон), докато отглеждането на черупчести може да бъде развито в рамките на цялата зона в Аджджа-Ефория. По отношение на съвместимостта на употребите, потвърдена с консултации със заинтересованите страни, може да се заключи, че в района на Аджджа-Ефория Север няма потенциални конфликти с други видове използване на морското пространство, избраната зона за потенциално обозначение за аквакултура не се припокрива с морски маршрути за движение, риболовни зони, военни области или други видове дейности. Процесът на зонирание за официалното и официално създаване на този зона трябва да следва подход на участие, да бъде прозрачен, координиран от отговорния орган (Румънската национална агенция за рибарство и аквакултури) и да се извършва в сътрудничество с различните органи, участващи в лицензирането и отдаването на аквакултури процедури и мониторинг - Румънски национален санитарен ветеринарен орган и орган за безопасност на храните, Национална администрация на румънските води и др. След като бъде създадена, зоната за аквакултура трябва да се основава на законови и регулаторни разпоредби и в крайна сметка да бъде интегрирана в националното законодателство.

Следват коментари:

Г-н Мариан Паю: отправя въпрос към д-р Виктор Ница – в използвания модел дали е взето под внимание какво би било въздействието на една подобна ферма за аквакултура върху туризма?

Д-р Виктор Ница: В оценката на плана за морско планиране има предложена точка и за оценка на въздействието от развитие на аквакултурата. По отношение на

туризма е направено пазарно проучване дали на румънския пазар ще се търсят продукти произведени в аквакултурни ферми.

Г-н Даниле Бухай: в презентацията се посочва, че дълбочина на водата по-малка от 20 м трябва да се избягва за развъждане на риба, а между 8 и 20 метра дълбочината да се разглежда само като подходяща за отглеждане на миди – защо е това разграничение и не е ли по-малката дълбочина по-подходяща за отглеждане на аквакултура?

Д-р Виктор Ница: За проучването институтът е използвал методологията на GFCM и опитите са проведени на много малък полигон от морското пространство, в което са направени опити с мекотели и водорасли.

Г-жа Михаела Миря: добре е да се чуе мнението и на българските участници от администрацията по темата за морското пространствено планиране.

Г-н Тодор Георгиев: На тази среща се представи само морският пространствен план на Румъния, а за този на България никой не е взел отношение. НАБЧ е уведомил КСЧМ, че общественото обсъждане на българския морски пространствен план вече е приключило, но планът винаги ще се изменя, той не може да бъде постоянен.

Г-жа Михаела Миря: разбира се че на срещата са били поканени представители на Министерството на регионалното развитие и благоустройство на България (МРРБ), присъстват и представители от Министерство на околната среда и водите и ИАРА. Темата за разработването на Морския пространствен план остава на вниманието на КСЧМ и ще се разглежда и на бъдещи срещи.

Г-н Даниел Бухай: Би било добре и представителите МРРБ да вземат отношение по темата. КСЧМ ще изработи препоръка по отношение на Морския пространствен план, като вземе предвид Директива 89/2014 в която се посочва, че от самото начало на общественото обсъждане е трябвало да се вземе под внимание мнението на всички заинтересовани страни, а що се отнася до рибарите то това не е направено.

Следва закриване на срещата.

Протоколирал срещата: г-жа Елена Пенева

Председател на КСЧМ: г-н Даниел Бухай